

A TUDOMÁNYOS ÜLÉSEK JEGYZŐKÖNYVE.

(Folytatás.)

Hatodik tudományos ülés.

Szerdán september 11-kén, 1861.

Gróf Mikó Imre ő nagyméltósága elnöklete alatt.

10. A nyári szünidők közbejötté által huza-mosabb ideig félbeszakasztott tudományos felolvasások sorát, az utóbbi ülésről szerkesztett jegyzőkönyv felolvasása után, megnyitja nyug. bányamérnök Nemes János egy műtani felolvasással a pisé, az az döngölt földből való építésről. Értekező bévezetésül egy kis történelmi és nyelvészeti előzményt bocsátván előre a tárgy és elnevezése eredetéről, áttér a döngölt falak rakásának tudományos előadására, leírván előbb az arra való anyagot, annak tulajdonságait és használható volta ismertető jeleit, azután a belőle rakott falak és épületek tartós, czélszerű és olcsó voltát és végre a falrakás módját. Az értekezés különösen azzal tünt ki, hogy építészeti munkákból és folyóiratokból a tárgyra vonatkozó minden adatok valóságos hangyaszorgalommal vannak egybegyűjtve.

Az igen érdekes értekezés fogytig ébren tartotta a középszerű számmal egybegyűlt hallgatóság figyelmét, és nem egynél ébreszté azt az ohajtást, hogy az éppen oly czélszerű mint tartós és olcsó építmód bár találna terjedelmesebb alkalmazásra hazánkban is.

Ezután az ülés eloszlott.

Hetedik tudományos ülés.

Szerdán october 9-én, 1861.

Brassai Sámuel h. ig. elnöklete alatt.

11. Nemes János folytatja a pisé építésről

irt értekezése olvasását, és különösen a mészporond piséről értekezik, főtekintettel a mészporondból gyárilag előállított téglára és azzal való falrakásra. Időnyerés tekintetéből értekezésének e második részét csak kivonatilag olvassa.

A nagyon csekély számu hallgatóság figyelemmel hallgatta és végre meglegedését nyilvánítja. A kétségkívül nagyon érdekes munka a tárgy iránt érdeklő közönségnek tanuságos olvasmány lesz, ha az évkönyvben meg fog jelenni.

12. Finály Henrik szóbeli előadása a záarakról. Nehány bévezető szó után a technologia érdekes és hasznos voltáról átalán, értekező egyenesen áttért a zár legáltalánosabb értelmezésére, és három osztályát állítván meg a záaraknak, ugymint az emelő-, toló-, és csapó-záarakat, megmutatja, hogy a tolózárnak azok, a melyek legezelszertibbeknek bizonyulván bé, leginkább is tökélyesültek az idők folytán; névszerint alapul vevén fel a közönséges ugynevezett francia zárat, megmutatta, hogy fejlődtek abból egymásután a Karmarsch, Tosi és végre a Bramah-féle záarak, mely utolsó eddigelé legbiztosabbnak és legjobbknak írja le. Az előadást az által igyekezett érthetőbbé tenni, hogy a leirt záarakat és alkatrészeit krétával táblára rajzolta. A bramah zár leírása után félbeszakasztja előadását azzal a megjegyzéssel, hogy noha e tárgyról még sok érdekest lehetne mondani, a hallgatóság türelmét igen hosszasan nem kívánja fárasztani.

Az előadás tetszéssel fogadtatott.

13. A titkár felszólítja a jelenlévőket, hogy a közeledő közgyűlés alkalmával tartandó tudományos előadásra minél többen igyekezzenek valami értekezéssel elkészülni.

Ezek után az ülés eloszlott.

Nyolczadik tudományos ülés.

Szerdán november 13-kán, 1861.

Dr. Szabó József elnökle alatt.

14. Brassai Samuel értekezése a napfoltokról. Az értekező a napfoltok első felfedezésének történelmét bocsátván előre, és azután eléadván azt, a mit eddig a napfoltok alakjáról és mozgásáról tudunk, áttért azután a különböző elméletekre, a melyeket Herscheltől fogva a mai napig felállítottak e tűnemények értelmezése és más tűneményekkel való kapcsolatba hozása végett, és végre bemutatt egynehány rajzot a mely kolozsvári vizsgálódások után készülve az 1861-ben látható volt napfoltokat és azok állását a nap tányérán ábrázolják.

15. Ezt követi Finály Henrik értekezése; a melyben egy nagyobbára tőle felfedezett új módszer ismertetett a sugártörő testek sugártörő erejének megmérésére, a beesési szög közvetlen megmérése által, különösen kiemelvén e módszer előnyét oly ásványok meghatározásánál a melyek átlátszó jegecekben jönnek elő.

Mind két előadást érdekeltséggel végig hallgatták az egybegyűlte.

Ezek után az ülés eloszlott.

Klienczedik tudományos ülés.

Hétfőn november 25-kén, 1861.

Dr. Szabó József választott alelnök elnökle alatt.

16. Brassai Sámuel értekezik a természet képző erejéről, kiindulván a rétegeket alkotó nehézlő erőtől rendre elősorolja mint alakít az általános vonzódás gömböket, a polaritás jegeceket, és ismét a vonzódás a jegececsoportokból gömbalaku formákat, és végre alkalmazván a felfejtett elveket a feleki homokkövgömbökre, ezek alakulását a találás helyén mint az általános vonzó erőn alapuló összeragadás vagy concretio eredményét mutatja be.

17. Pávai Vajna Elek a mondottakhoz még egynehány észrevételt csatolt, a melyekkel még inkább bizonyítani igyekszik, hogy e gömbkövek, mindenütt, a hol eléjőnek, csakugyan a találás helyén concretio útján alakultak, sőt még most is alakulnak.

A szép számmal egybegyűlt hallgatóság figyelemmel végig halgatta és tetszéssel fogadta mind a két előadást.

Tizedik tudományos ülés.

Kedden november 26-kén, 1861.

Dr. Szabó József választott alelnök elnökle alatt.

18. Szabó Károly értekezést olvas „a székely

krónika ügyéről,“ a melyben részletesen ismerteti azt a tudományos vitát mely a csiki Sándor család irományaiból 1533-ban szerkesztett krónikának koholt volta vagy hitelessége felől e krónika napfényre jöttétől 1795-től fogva mai napig folyt; az ügy mult és jelen állása iránt tájékozást igyekszik adni a közönségnek s végre kijelöli a teendőket, melyeket Erdély östörténelmére adatokat szolgáltató ez egyetlen erdélyi forrás tekintélyének megállapítására multhatlanul szükségeseknek gondol. E cél elérésére tudniillik azt indítványozza, hogy a székely krónika eredeti 1533-ki példányát, sőt a forrásait szolgáló régebbi irományokat is a székely Sándor család tagjainál, az 1695 diki hiteles másolatot pedig a csik-szeredai levéltárban s a csik-somlyai conventben, sőt az udvarhelyi székely nemzeti levéltárban is nyomozzuk, s ha e nyomozásnak kívánt sikere lenne, a krónika kiadása az elékerülendő hiteles példány alapján, ellenkező esetben pedig az Aranka gyűjteményben, jelenleg gr. Mikó Imre muzeumi elnök ő nmlga birtokában levő több rendbeli másolatokból a tudomány kívánatainak megfelelőleg eszközöltessék.

A nagy szorgalommal kidolgozott és felette érdekes felolvasás mind végig lekötve tartotta a számos hallgatóság figyelmét és végre élénk eszmecsere adott alkalmat, a melyben a jelenvolt szakférflak közül néhányan önkényt ajánlkoztak adatok és különösen a székely krónika kezükön levő példányai átengedésére a kiadás esetére. Egyszermind határozottatott hivatalos felszólítás intézése a Sándor család három tagjához, a csik-somlyói conventhez az értekezőtől ajánlott ayomozás tárgyában. Az egész nyomozás tervszerinti megindítása a történelmi szakosztályra bízatik.

19. Olvastatott kivonatban Lukácsy Kristóf szamosujvári plébánostól béküldött egy mutatvány. „A hunmagyarok őselei, hajdankori nevei és lakhelyei eredeti örmény kútfők nyomáu“ ezimü munkájából.

A közönség tetszéssel fogadta a szorgalmas kutató munkája érdekes volta iránt szép reményt nyújtó mutatványt.

Ezek után a gyűlés eloszlott.

Tizenegyedik ülés.

Szerdán december 11-kén 1861.

Gróf Mikó Imre ő nmlga elnökle alatt.

20. Dr. Szabó József alelnök a huzamosabb távollét után ismét visszatért és a terembe léptekor hangos éljennel üdvözölt elnök urat lelkes beszéddel fogadja, a melyben tolmácsolja az egylet örömet, hogy szeretve tisztelt elnöke politikai, éppen oly rögs mint magas állásáról lelépven figyelmét ismét a tudományok mívelése és terjesztése ezéljával tőle alapított muzeum-egyletre fordíthatja, és kifejezi azt a reményt, hogy ő nmlga ép erő-

ben és jó egészségben élvezhetni fogja az egyet működésének örvendetes felvirágzását és gyümölcsözését; különös sulyt fektetvén arra, hogy a jelenkor bonyodalmas viszonyai közt a tudományos tér egyedül az, a melyen az igaz hazafi a háborítatás minden félelme nélkül legtöbbit tehet nemzete és hazája anyagi és szellemi jólétére, biztosítására.

A szokott kívánatokkal zárt beszédre a számos gyülekezet háromszoros harsány „éljen“ be tört ki, melyre elnök ő nmlga szivből fakadott rövid köszönettel felelt.

21. Brassai Sámuel értekezik a naptárról. Az értekező annak fejtegetésén kezdvén, hogy a naptár mily nevezetes és fontos könyv, és hogy a naptár előállítására a történelmi és ugynevezett exact tudományok közreműködése szükséges, áttér a naptár alkatrészeinek elszámolására és értelmezésére kezdvén az aerákon, és ebből kifolyólag a különböző esztendőket sorolja elé.

Időnyerés végett azonban kénytelen a felette érdekes értekezést félbe szakasztani, mit az elnök felszólítására azzal az ígérettel tesz, hogy közelebbről folytatni fogja.

22. Kivonatban olvastatik „Benkő József élete“ Benkő Károlytól.

Ez életrész Benkő József életrajzához egyenahány eddig nem ismert új adatot hozván tetszéssel fogadtatott.

Ezek után a gyűlés eloszlott.

1862.

Első tudományos ülés.

Szerdán januárius 15-kén 1862.

Gróf Mikó Imre ő nmlga elnöklete alatt.

1. Olvastatik Kővári László ily című értekezése „Történelmi nyomozások a Leopoldinum diploma keletkezése körül.“ Szerző elkezdte a magyarországi török hatalom hanyatlásnak indulásán és az osztrák házbéli magyar király első kísérletén, a mely Erdélynek a magyar koronához visszaesatolására történt Dunot Erdélybe küldése által, és a legkisebb részletekre kiterjedő figyelmes előadással követi a különböző alkudozásokat egészen I. Apaffi Mihály fejedelem haláláig, itt bevégezi értekezése első részét, a folytatást a második részben ígervén.

Az érdekes előadás a meglehetősen számmal egybegyűlt hallgatóság figyelmét mind végig ébren tartotta, és feszült várakozást ébresztett a folytatás iránt. A felolvasás végén élénk tetszés nyilvánult. Ezután a gyűlés eloszlott.

Második tudományos ülés.

Szerdán januárius 29-kén 1862.

Dr. Szabó József alelnök elnöklete alatt.

2. Nagy Leopold ügyvéd értekezik a kenyérmezei ütközetről és ez ütközet emlékére ott emelt köemlékről. Az ütközet nagyon részletezett elbeszéléséhez egy indítványt esatol az eltűnt köemlék helyreállítása iránt.

Az elbeszélés részletei részint nem újak, részint nem elég hitelesítették; az indítvány vizshangra nem talált; az előadás végén tetszés nyilvánult.

3. Brassai Sámuel folytatja naptári értekezését az u. n. kulesokat fejtegetvén és megmutatván hasznukat az egyházi és történelmi korszámlálásban.

Figyelemmel hallgattatott és tetszéssel fogadtatott.

Ezek után a gyűlés eloszlott.

Harmadik tudományos ülés.

Szerdán februárius 12-kén 1862.

Gróf Mikó Imre ő nmlga elnöklete alatt.

4. Tanár Kócsi Károly eléad egy geologiai rajzot e cím alatt: „Kolozsvártól a Batrináig és vissza“ ismertetvén az e kirándulása alkalmával bégjárt hegységnek földtani viszonyait és némely növényzeti sajátosságait és bémutatván az észlelt sziklafajokból és kőületekből példányokat a bégjárt vidék kísérletképpen vázolt földtani térképével együtt, a melyeket előadása végén a Muzeum gyűjtéményei számára ajánlott.

A felette érdekes előadás egyfelől örvendetes jele levén ennek, hogy a szorgalmas értekező mily szép sikerrel foglalkozik a természet buvárlásával, másfelől azt az obajttást ébreszté, hogy vajha ifjaink közzül minél többen adnák magokat a természettudományok éppen oly jutalmazó mint gyönyörködtető művelésére. Az értekező érdemelt tetszést és ajándékáért köszönetet aratott.

5. Kővári László a Leopoldinum diploma keletkezéséről irt történelmi értekezésének második része olvastatik.

Idő rövidsége miatt félbeszakasztatik és folytatása jövőre halasztatik.

Ezek után az ülés eloszlott.

Negyedik tudományos ülés.

Szerdán mártius 12-kén 1862.

Dr. Szabó József alelnök elnöklete alatt.

6. Egyleti titkár Finály Henrik olvas egy bírálatot a Czuezor Gergely és Fogarasi János m. a.

tagoktól készített magyar Szótár felett, a melyben azt igyekeztek bizonysítani, hogy e szótárnak se tervezete se kivitele nem felel meg az iránta mutatkozott várakozó részvétnak s azt az olajtást fejezi ki, hogy az akademia ne engedje e szótárt ily alakban tovább folytatni, hanem vétesse újabb átvizsgálás és átdolgozás alá.

7. Brassai Sámuel m. h. igazgató kezdi olvasni ily című értekezését: „az exact tudományok követelése a philosophia irányában,“ a melynek czélja a materialismus elharapodzásának ellene működni. Az idő elteltvén félbe kellett olvasását szakasztania.

A hallgatóság szép számmal gyűlt volt egybe és érdekeltséggel hallgatá mind a két értekezést.

Ezek után az ülés eloszlott.

Ötödik tudományos ülés.

Szerdán április 9-én 1862.

Gróf Mikó Imre ő nmlga elnökle alatt.

8. Tanár Gyulai Pál olvassa gróf Teleki Domokos történelmi értekezését az 1817-ben Erdélyben uralkodott inségről és éhhalálról, a melyben hivatalos kütökből nagy szorgalommal össze vannak állítva az adatok arról, hogy a nyomor mint eredett két természetlen év által, melyik részében az országnak mily mértékben uralkodott, és mi módon igyekeztek hatóságok, festületek és magánosok rajta enyhíteni, végre mint vetett neki véget a reá következett esztendő dűsgádzag termése. Az előadás minden keresett és költői díszítést mellözve, egyszerűen és szárazon a tények összeállítására és elésorolására szorítkozott. Ezt követte

9. Dr. Ötvös Ágoston emléke, egy rövid életrajz, írta Wessely Károly tanár, felolvasta egyleti könyvtárnok Szabó Károly.

Ez utóbbi munka elhunyt derék tagtársunk emlékére az egyleti évkönyvben meg fog jelenni. A közönség szép számmal jelent volt meg a gyűlésre, és örvendetes érdekeltséget tanusított.

Ezek után az ülés eloszlott.

Hatodik tudományos ülés.

Szerdán május 14-kén 1862.

Gróf Mikó Imre ő nmlga elnökle alatt.

10. Tanár Takács János értekezést olvasott a világosság sugarainak vegytani hatásáról, előadását elémutatott rajzokkal világosítván. Az előadás fő czélja volt a természetben ez ágában történt legújabb felfedezések ismertetése, a melyet az előadó a tárgy bőségéhez képest elég rövidre szorított össze.

Ez az előadás elfoglalván a rendelkezésre levő egész időt, más tárgy nem vétetett elé.

Ez után az ülés eloszlott.

Hetedik tudományos ülés.

Szerdán september 10-kén 1862.

Dr. Szabó József aelnök elnökle alatt.

11. Olvастatik egy jelentés az id. gr. Teleky Domokos által Erdély néhány pontjain tett kutatásokról köszöntelepek után, a közlő nemes grófnak egy bévezető levelével együtt, a melyből kitünik, hogy noha Erdély nem gazdag a bányászatot érdemlő köszöntelepekben, mégis van Almás mellett oly köszöntelep, a mely a bányász szorgalmát eléggé megjutalmazná, hogy ha a közlekedés javulása által a kibányászott kőszén elszállítása könnyebbé és ennél fogva olcsóbbá válnék.

A meglehetős csekély számmal egybegyűlt közönség figyelemmel hallgatá az érdekes közleményt.

12. Indítványba jöven, hogy a közelebbi tudományos ülés halasztassék el novemberig egyhangulag elfogadtatik.

Ezután az ülés eloszlott.

Nyolczadik tudományos ülés.

Hétfőn november 24-kén 1862.

Dr. Szabó József aelnök elnökle alatt.

13. Olvастatik Brassai Sámuel m. h. igazgató értekezése az éledésről és életkezdesről, a melyben elmondván és ismertetvén az értekező mind azokat a néha igen kényes kivitelű kísérleteket, a melyeket különböző tudósok tettek annak kipuhatólására, vajjon az ugy nevezett spontanea generatio létezik-e vagy sem, a szerző e kísérletek eredményei alapján a spontanea generatio létezését tagadja, és mindennemű életképes állomány előállítására szükségesnek állítja, hogy valamely hozzá hasonló állományból vegye eredetét, így vélvén végre legjobban meghatározhatónak a szerves és nem szerves lények különbségét, hogy szerves lény az, a mely magához hasonlótól származván ismét képes magához hasonlót nemzeni, szervetlen pedig az, a melyben e képesség nincs meg.

14. A titkár emlékezetbe hozza, hogy erdélyi püspök Haynald Lajos ő nmlga az egylet által egy 300 ftnyi díjt tűzött volt ki, arra, hogy irassék meg Erdély történelme a Rómaiak uralma alatt, a fennmaradt emlékek tekintetbe vételével. E pályadíjra az annak idején hirlapilag közzé tett jelentés szerint a kitűzött határidőre két pályamunka érkezett bé, egyik e jelige alatt: „Historia est festis temporum, lux veritatis, vita hominum,“ a másik e jeligével: „Felforgat a nagy századok érzekze, Mindent.“ E két munka három bírálónak adatván ki, mindegyik külön írásban adta bé véleményét, és mind a három vélemény egyhangulag oda üt ki, hogy a második pályamunka, az t. i., a melynek jeligéje: „Felforgat a nagy századok érzekze Min-

dent," nem csak pályatársánál hasonlíthatlanul jobb, hanem magában tekintve is, a körülményekhez képest hozzá tartható igényeket a tudomány jelen állása szerint kielégíti, a minél fogva a díj, annak ítéltetett. Az előadás után felbontja azt a közös borítékot, a melyben a névrajtő levélkének hivatalos pecsét alatt le voltak téve, kiveszi belőle azt a levélkét, a melynek jellegje „Felfogat a nagy századok érzékeze Mindent,” és ezt is kibontván kihirdeti, hogy benne a díjnyertes pályamunka szerzőjének neve „Vas József kegyesrendi áldozár és gymnasiumi tanár Vácson.” Azután a másik levélkét kibontatlanul a gyülekezet színe előtt elégette.

A közgyűlés alkalmából nagy számmal egybegyűlt hallgatóság a díjnyertes nevét hangos éljennel üdvözölte.

Ezek után az ülés eloszlott.

Kilenczedik tudományos ülés.

Szerdán deczember 10-kén 1862.

Gróf Mikó Imre ő nmlga elnöklete alatt.

15. Tanár Nagy Lajos egy népszerű előadásu értekezésben ismerteti a Skerisorai jégbarlangot.

16. Finály Henrik kezdi olvasni a „Magyar nyelv szótára“ ügyében tett felszólalása következtében Fogarasi János urtól az akademia eleibe terjesztett rendreutasítására válaszó értekezését, előre bocsátván, hogy noha e munkája az akademia eleibe van terjesztve, és ennek határozata következtében az „Értesítő“-ben meg is fog jelenni, mégis helyén látja válaszáat ugyan annak a közönségnek bemutatni, a mely előtt elsöben is felszólalt.

Az idő haladtával a felolvasást félbe kellett szakasztani és folytatását a közelebbi ülésre hagyni.

Ezek után az ülés eloszlott.

1863.

Első tudományos ülés.

Szerdán januarius 14-kén 1863.

Dr. Szabó József alelnök elnöklete alatt.

1. Finály Henrik folytatja és bévégzi a mult ülésben olvasni kezdett értekezését a „Magyar nyelv szótára“ ügyében.

2. Szabó Károly könyvtárnok bemutatja azt a XVI és XVII-ik százbeli 17 darab kolozsvári és löcesei magyar nyomtatványból álló kötetet, mely egykor Benkő József s ennek halála után Benkő Ferencz enyedi tanár tulajdona volt, kinek fia Benkő Ferencz urbéri tszéki nyugalmazott tanácsos ajándékozta e beces kötetet a muzeum könyvtárának. Szöbeli előadásában némi tájékozó észrevételeket bocsátván előre a régi magyar irodalmi és nyomdászati viszonyokról, a most már külön külön

kötetett darabok tartalmáról, irodalmi és könyvészeti becséről röviden értekezett, s végre a közönséget figyelmeztetve kérte, hogy az afféle, ma már igen is ritkakká vált régi magyar nyomtatványok felfedezésére, megörzésére s megmentésére fordítson különös figyelmet s igyekezzék közre munkálni, hogy a régi magyar nyomtatványokban már is gazdagnak mondható könyvtárunk e részben minél örvendetesebb gyarapodást nyerhessen.

Ezek után az ülés eloszlott.

Második tudományos ülés.

Szerdán februárius 11-kén 1863.

Elnökölt Dr. Szabó József alelnök.

3. Szabó Károly könyvtárnok olvasta Torma Károly béküldött értekezését „Dacia felosztásáról a Rómaiak alatt.“

Ez az értekezés kitöltvén az egész időt, a még béjelentve volt második értekezés előadása a közelebbi ülésre halasztatott.

Ez után az ülés eloszlott.

Harmadik tudományos ülés.

Szerdán márczius 11-kén 1863.

Dr. Szabó József alelnök elnöklete alatt.

4. Brassai Sámuel m. igazgató értekezik a természetrajzi muzeumok elrendezéséről és rendeltetéséről; Agassiz nyomán elősorolván a rendezés különböző módjait, és kiemelvén különösen a hazai viszonyokat, saját muzeumunk természetrajzi osztályára von következtetést.

A felette érdekes elmélkedés kitöltötte a rendelkezésre állott egész időt.

Ez után az ülés eloszlott.

Negyedik tudományos ülés.

Szerdán április 15-kén 1863.

Gróf Mikó Imre ő nmlga elnöklete alatt.

5. Kövári László olvassa „gróf Bethlen Miklós emlékiratainak hitelességéről“ czimü értekezését, melyben gr. Bethlen Miklós 3 rendbeli, u. m. magyar, latin és francia emlékiratai tartalmának egybevetéséből s még más bizonyítványokból is azt mutatja ki, hogy az említett szerző 1739-ben francia nyelven kiadott emlékiratai nem költöttek, a mint némely tudósaink állították, sőt éppen oly hitelességűek mint latin és magyar emlékiratai, sőt még annyival is inkább nagyobb becsűek, mivel benök Bethlen éppen azt a kort írja le bővebben, a melyet a más két rendbeli munkájában csak nagyon röviden érintett volt.

6. Ugyancsak Kövári László felolvassa a történelmi szakosztály véleményadását az iránt, mi módon kellene eljárni Erdély helynevei egybegyűjtése körül. Ugyanis Pesti Frigyes a Magyar birodalom helynevei összegyűjtését tervezvén, az erdélyi részre nézve a kir. főkörmányszékhez folyamodott volt vállalata támogatásáért, és a kir. főkörmányszék felszólította a muzeum-egyletet, adjon véleményt arra, mi módon lehetne e vállalatot leg-sikeresebben támogatni. Az igazgató válaszmány a kérdést a szakosztályhoz utasítván, a szakosztály ki is dolgozta tervét és ez ülésben előlegesen meg-ismertette. A terv veleje ez: Szóltassék fel Pesti Frigyes. hogy munkája tervéhez alkalmazott rova-tos mintaívet készítsen, a mely hatóságilag kikül-detvén minden egyes községbe, mintegy utmutatást adna arra, mi módon járjon el minden község elől-járósága a területéhez tartozó minden hely nevé-nek bejegyzésében. Ez iveket a kir. főkörmányszék kiküldené a községeknek kitöltésre, bizonyos határ-napot tűzvé ki a kiküldött ivek bétöltésére. A szak-osztály azonban abbéli meggyőződését fejezvé ki,

hogy ez úton éppen tökélyes eredményt nem lehet remélni, ajánlja, hogy a muzeum-egylet terjeszen fel egyttal indítványt arra, hogy a főkörmányszék mellett statistikai osztály álltassék fel, a mely idővel a legtökélyesebben fogná egybegyűjteni a kérdésben forgó adatokat.

Ezek után az ülés eloszlott.

Ötödik tudományos ülés.

Szerdán május 13-kán 1863.

Dr. Szabó József alelnök elnökle alatt

7. Finály Henrik olvassa jelentését a Vajda-Hunyadon felfedezett régi épületmaradványok meg-vizsgálására az igazgató válaszmány megbizásából tett körutjáról.

Ezután az ülés eloszlott.